

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ ȘI MANIFESTĂRI CULTURAL-EDUCATIVE (8 MAI 1972 — 31 DECEMBRIE 1973)

Sesiunea științifică de comunicări

Rod, în mare parte, al lucrărilor efectuate în cadrul planului de cercetare științifică al Muzeului, în zilele de 17 și 18 decembrie 1973 a avut loc, sub egida Academiei de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România, prima Sesiune științifică de comunicări a Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România, cu tema: *Probleme actuale ale muzeografiei românești*. La sesiune au participat un număr de peste 300 specialiști din muzeele țării, cercetători din institutele Academiei și din învățământul superior, cadre didactice, specialiști în domeniul restaurării.

Cuvîntul de deschidere al Sesiunii a fost rostit de prof. dr. doc. Mihnea Gheorghiu, Președintele Academiei de Științe Sociale și Politice, care a indicat cele cinci direcții importante ale preocupărilor actuale ale muzeografiei românești: cercetarea științifică, activitatea cultural-educativă, conservarea și restaurarea patrimoniului muzeistic național, modalități noi de realizare a expozițiilor de muzeu și interrelațiile muzeografice actuale. În aceeași ședință plenară au luat cuvîntul: prof. dr. Florian Georgescu, directorul Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România, care a expus comunicarea: „Muzeul și omul societății socialiste”; prof. univ. dr. doc. Constantin C. Giurescu, a vorbit despre „Valori muzeale privind istoria românilor aflate peste hotare”; prof. univ. dr. doc. Dionisie M. Pippidi, din partea Secției de istorie și arheologie a Academiei de Științe Sociale și Politice, a expus comunicarea „Rolul și locul cercetării științifice în creșterea patrimoniului muzeal”; prof. univ. dr. doc. Ion Nestor, a vorbit despre „Date noi privind formarea poporului român și utilizarea lor în muzeele de istorie” și în încheiere prof. Iulian Antonescu, în numele Direcției Așezăminte Culturale din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, a vorbit despre: „Probleme actuale ale muzeografiei românești”.

Lucrările Sesiunii științifice de comunicări au continuat în cadrul următoarelor patru secții:

Secția I-a a reunit, sub tematica *Forme și metode ale activității cultural-educative de masă în muzee în etapa actuală a fărurii societății socialiste multilateral dezvoltate*, un număr de 20 comunicări din toate categoriile de muzee din țară: republicane, regionale, județene și comunale, apoi: de istorie, etnografie, științele naturii, memoriale, speciale.

Din comunicările prezentate și din discuțiile purtate au fost conturate trei direcții principale de preocupări:

a) Importanța deosebită pe care o au documentele de partid pentru transformarea muzeului în factorul activ, dinamic de educare comunistă a maselor. Esența muncii cultural-educative desfășurată de muzee constînd din contribuția pe care o aduc pe planuri diferite la formarea personalității omului nou, constructor al societății socialiste multilateral dezvoltate.

b) — Sublinierea, din întregul ansamblu, a diferitelor modalități ale muncii cultural educative, a acelor care sînt adecvate noii etape de dezvoltare a țării noastre, devenind eficace prin valențele instructiv-formative și emoțional-educative.

c) — Interpretarea datelor și semnificațiile lor multiple provenite din cercetarea muzeografică educativ-culturală de tip interdisciplinar psiho-socio-pedagogic.

La lucrările secției au participat 45 de specialiști și s-a subliniat spiritul în care trebuie să se militeze pentru ca fiecare muzeograf să fie nu numai un bun specialist în domeniul profilului unității sale, ci mai întâi de toate un bun educator comunist. Cercetarea științifică a relației muzeu-public contribuie la transformarea muzeului epocii noastre într-un factor dinamic de comunicare cu marele public, de răspândire a cunoștințelor științifice.

Secția a II-a s-a preocupat de tema: *Noi proiecte și realizări în domeniul muzeografiei în România* și a reunit un număr de 19 comunicări din partea specialiștilor din 8 mari muzee ale țării cu profil de istorie.

Problema cea mai viu disputată a fost aceea de mare actualitate pentru muzeografia noastră, și anume: „Raportul istorie națională-istorie locală” sau „Despre proporții în organizarea muzeelor de istorie”. S-a susținut că în etapa actuală se poate începe constituirea la muzeele locale a secțiilor de istorie modernă și istorie contemporană.

În cadrul comunicărilor și dezbaterilor au fost abordate teme importante de muzeotehnică ca: „Spațiul de muzeu — exigențe și soluții în organizarea sălilor de istorie străveche la Muzeul de Istorie al R.S.R.”, „Cartea și obiectele personale — expozate cu semnificații polivalente în muzeul de istorie”, „Semnificația elementului de atmosferă”, „Metoda reconstituirii — element important de exprimare muzeografică”, „Presa vremii și folosirea ei în muzeu”, „Raportul dintre cultura materială și factorul ecologic”, „Noi metode de facsimilare”, care au adus elemente originale în tratarea și organizarea diferitelor tematici de expoziții muzeale.

Numeroase comunicări au scos în evidență modalitățile de organizare specifice ale diferitelor secții sau expoziții tematice, subliniindu-se posibilitatea creerii în cadrul expoziției de bază a expozițiilor temporare sau realizarea acestora pe axul tematic al expoziției de bază, dar în afara acesteia.

Secția a III-a a avut ca temă: *Noi contribuții ale cercetării arheologice și istorice pentru creșterea și valorificarea patrimoniului muzeal*. Numărul mare de comunicări, 58, a determinat desfășurarea lucrărilor simultan în trei subsecții, potrivit criteriului cronologic.

Două au fost direcțiile principale în care s-au orientat comunicările și dezbaterile:

a. — Punerea în circuitul științific a unor date noi, informații interesante, privind istoria României, rezultate ale cercetării arheologice și documentare în biblioteci, arhive, muzee.

b. — Prezentarea unor valori muzeale deosebite, necunoscute, rezultat, de asemenea, al cercetării istorice.

În prima categorie se înscriu informațiile care au fost furnizate de arheologii consacrați din marile muzee ale țării și din cadrul institutelor de cercetări ale Academiei ori dintre specialiștii diferitelor instituții care se preocupă de fondul muzeistic al țării, ca de exemplu Direcția monumentelor istorice și de artă. Astfel în cadrul subsecției istorie străveche și veche au fost aduse elemente noi privind: unelte din piatră șlefuită din neoliticul timpuriu, un ritual funerar excepțional din mileniul al IV-lea î.e.n., precizări asupra neoliticului târziu, o așezare a culturii Coțofeni, noi descoperiri din hallstattul târziu, așezarea geto-dacică anterioară coloniei grecești de la Tomis, o cetate dacică necunoscută din sec. al III-lea î.e.n., date noi despre tezaurele de monede dacice, rezultatele săpăturilor arheologice de la Micia-Vețel, jud. Hunedoara și contribuții la cercetarea populației autohtone în sec. II—III.

În cadrul subsecției de istorie medie au fost aduse noi informații privind: centrul meșteșugăresc din sec. V—VII de la Budureasca, așezarea din sec. VI—VII de la Radovanu, așezarea satului medieval Mănești din sec. XIV—XVI, geneza raporturilor feudale în Transilvania, prezența cavalerilor teutoni în Banat, baza etnică a primei unificări politice a țărilor române, date noi privind economia bănească în perioada precapitalistă.

La subsecția de istorie modernă și contemporană au fost expuse teme privind : începuturile marinei moderne în România, noi documente privind înființarea Academiei Mihăilene, dezvoltarea învățământului militar în București, corespondența inedită a medicului militar Gh. Constantinescu din 1877, documente inedite privind lupta politică programatică a românilor maramureșeni, noi documente privind lupta muncitorilor bucureșteni în anii 1934—1938, însemnările inedite ale lui Victor Iamandi în Consiliul de Coroană din 29/30 august 1940.

În cea de a doua categorie, de evidențiere a unor valori muzeale, contribuții la cunoașterea lor și punerea în circuitul muzeografic a altora semnalăm : despre coroanele de aur de la Galeșu, tezaurul de aur de la Sacoșul Mare, figurine geto-dacice inedite de la Buridava, reprezentările Gorgonei la Ulpia Traiana Sarmizegetusa, tezaurul de perperi bizantini de la Seimeni, tezaurul de monede de aur din sec. XVI—XVII de la Cotnari, gravura inedită a bătăliei de la Seleușul Mare din 1622, tezaurul monetar de la Brezoianu, medalionul de aur al lui Alexandru Ioan Cuza.

Pe marginea comunicărilor au luat cuvîntul peste 50 de participanți, care au subliniat importanța subiectelor tratate, contribuția adusă la sporirea și punerea în circuitul științific a informațiilor și valorilor de muzeu, rolul deosebit al cercetării științifice desfășurate de muzeele de istorie în această direcție. Au fost făcute numeroase propuneri interesante privind cooperarea forțelor din diferite muzee pentru salvarea vestigiilor de pe terenurile viitoarelor șantiere naționale : Valea Carasu, Valea Mostiștei, Valea Mureșului la Vețel.

Secția a IV-a a reunit sub tema : *Procedee moderne de restaurare și conservare a patrimoniului muzeal* un număr de peste 56 specialiști de la muzeele din țară și din cadrul unor instituții profilate în domeniul conservării și combaterii biodeterioratorilor și corozionii. Au fost prezentate 11 comunicări care au abordat probleme majore, ca de exemplu ; metode moderne de analiză fizico-chimică folosite la restaurare, aspecte inedite privind patologia pietrei, regenerarea albușului de plumb innegrit etc.

În cadrul secției a fost discutat amplul referat prezentat de reprezentantul Direcției Așezăminte Culturale din Consiliul Culturii și Educației Socialiste privind problemele conservării patrimoniului muzeistic. Pe marginea acestuia au fost expuse puncte de vedere privind dezvoltarea viitoare a acțiunii de conservare și restaurare, necesitatea îndrumării active, concrete a muzeelor pentru adoptarea unui sistem riguros de măsuri obligatorii privind conservarea colecțiilor. S-a recomandat ca Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România să asigure, datorită dotării sale, asistență muzeelor de istorie. Formarea de cadre specializate prin instruire în cadrul învățământului de stat, organizarea schimbului de experiență între specialiști pe domenii concrete de activitate, contacte mai strînse cu institutele tehnice de profil și catedrele universitare care desfășoară cercetări în domenii contingente pentru rezolvarea unor probleme specifice, invitarea unor cunoscuți specialiști din străinătate care să împărtășească din experiența proprie, specializarea pe lângă marile muzee din alte țări, au constituit propuneri constructive pentru desfășurarea în condiții optime a activității de restaurare și conservare.

Pe lângă numeroasele proiecții, scheme, diagrame, hărți, au fost prezentate în premieră și două filme de documentare în cadrul lucrărilor sesiunii : „În tainițele Muzeului“, realizat de laboratorul de grafică al Muzeului de Artă al Republicii Socialiste România, avînd ca temă restaurarea unor valori de muzeu, și filmul „Preșcolari în vizită la Muzeul Național“, realizat de Secția cultural-educativă a Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România, avînd ca temă cercetarea psiho-socio-pedagogică a relației muzeu-scoală în ipostaza preșcolară.

Sesiunea de comunicări științifice s-a încheiat printr-o dezbateri în plen cu specialiștii muzeelor din țară privind criteriile de clasificare a colecțiilor. Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România a prezentat două propuneri ; una de clasificare potrivit sistemului zecimal, avînd ca gen proxim natura materialului și ca diferență specifică denumirea valorilor de muzeu și altă propunere de clasificare potrivit grupării diferitelor valori de muzeu după semnificația lor social-istorică.

Importanța acestei dezbateri a fost subliniată de specialiștii care au luat cuvîntul și au adus contribuții fie asupra sistemului de clasificare, fie propunînd noi puncte de vedere în această problemă.

Concluzia a fost expusă de prof. dr. Florian Georgescu, directorul Muzeului de Istorie al R.S.R., care a prezentat o interesantă sinteză a problemei atât de importantă a muzeelor, și anume clasificarea și organizarea colecțiilor.

Prima sesiune științifică de comunicări a Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România s-a bucurat și de două manifestări caracteristice cultural-educative : o Seară muzeal-artistică la care și-au dat concursul soliști ai Operei Române și ai Teatrului de Operetă în prima zi, iar a doua zi o Seară de muzică corală clasică susținută de cunoscuta formație de canto Menuet. Ambele manifestări au avut loc în mijlocul expoziției jubiliare dedicată aniversării nașterii lui Dimitrie Cantemir.

Sesiunea științifică de comunicări a Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România a însemnat un succes al afirmării tinerilor specialiști din muzee, al consacării temelor importante ale muzeografiei românești actuale, al închegării unei mai strânse colaborări între muzeele țării pentru întâmpinarea evenimentelor importante ale anului 1974 : Congresul al XI-lea al Partidului și a XXX-a aniversare a Eliberării.

Expoziții tematice jubiliare

La 26 decembrie 1972 în holul central al Muzeului a fost inaugurată expoziția „REPUBLICA LA UN SFERT DE VEAC”, organizată în colaborare cu Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România. Tematica expoziției a cuprins : ideea de republică cu rădăcini adânci în spiritualitatea poporului nostru ; Partidul Comunist Român a continuat și a ridicat pe o treaptă superioară tradițiile republicane și ale luptei antimonarhice ; proclamarea Republicii la 30 decembrie 1947, încununarea unui lung proces istoric de luptă pentru realizarea unor importante transformări revoluționare ; a 25-a aniversare a Republicii, imaginea unei țări socialiste în plin avânt, cu realizări remarcabile în viața economică, socială și culturală ; perfecționarea conducerii și dezvoltării planificate a întregii activități sociale, adâncirea democrației socialiste ; participarea activă a României la viața internațională, pentru o politică de colaborare între toate statele, pentru o pace trainică în lume ; Conferința Națională a Partidului Comunist Român din iulie 1972 și principalele direcții de dezvoltare a României pe drumul progresului și civilizației socialiste.

Expoziția a fost deschisă pînă la 30 ianuarie 1973 și a fost vizitată de peste 65 000 de persoane.

La 9 aprilie 1973, în trei săli mari ale expoziției de bază de la etajul I, a fost inaugurată expoziția jubiliară : „125 DE ANI DE LA REVOLUȚIA DIN 1848 ÎN ROMÂNIA”. Expoziția a cuprins ca idei principale : lupta revoluționară pentru libertate socială și națională în perioada premergătoare anului 1848 ; revoluția din 1848 în România și continuarea luptei pentru îndeplinirea idealurilor pașoptiste : dreptate și frăție ; Unirea Principatelor Române — 1859 ; Cucerirea independenței naționale a României (1877—1878) ; crearea partidului politic al clasei muncitoare din România — 1893 ; desăvârșirea statului național unitar român — 1918 ; transformarea Partidului Socialist din România în Partidul Comunist Român — 1921 ; insurecția națională antifascistă armată din august 1944 ; Partidul Comunist Român — forța conducătoare în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Expoziția a fost deschisă pînă la sfârșitul lunii septembrie 1973 și a fost vizitată de peste 135 000 de persoane.

La 26 octombrie 1973 a fost inaugurată expoziția jubiliară „DIMITRIE CANTEMIR, 300 DE ANI DE LA NAȘTERE”. Cuprinsul expoziției a fost repartizat în trei compartimente tematice.

1. — *Tradiții ale gândirii social-politice românești* — izvor principal al formării omului de stat și de cultură *Dimitrie Cantemir*: lupta țărilor române pentru păstrarea ființei de stat, pentru realizarea unității lor politice; unitatea de limbă și obiceiuri, factor activ în promovarea ideii originii latine a poporului român; prima unificare politică a țărilor române, consecința ideii de libertate și independență; afirmarea umanismului militant românesc: romanitatea popoului nostru și conștiința unității de neam.

2. — *Dimitrie Cantemir — strălucit reprezentant al gândirii și științei social-politice românești*: fiu al poporului român; în scaunul reședinței voievodale a vrednicilor săi înaintași; lupta pentru independență — idee centrală a omului de stat și politic *Dimitrie Cantemir*; unitatea și continuitatea poporului român fundamentate pentru prima oară pe bază de date istorice tematice; întărirea autorității domnești și sprijinirea categoriilor sociale mici și mijlocii, idei călăuzitoare în lupta patriotului român, pentru eliberarea țării de sub stăpânirea străină; știința istorică în susținerea drepturilor străvechi ale gleei strămoșești; *Dimitrie Cantemir*, personalitate enciclopedică a culturii universale: istoric, orientalist, geograf, filozof, literat, compozitor și muzicolog, arhitect; punte de cultură între Orient și Occident; recunoașterea internațională a contribuției aduse de savantul român la patrimoniul științei și culturii românești și universale; alegerea sa ca membru al Academiei din Berlin la 1714; înscrierea numelui său pe plăcile de marmură ale fațadei bibliotecii Sainte Geneviève din Paris, alături de nume celebre ca Leibnitz, Addison, Newton; în paginile marilor enciclopedii.

3. — *Dimitrie Cantemir în conștiința poporului român*: memoria lui *Dimitrie Cantemir* în programul Școlii Ardelene; opera cantemiriană oglindită în ideologia pașoptistă; patriotul român în conștiința făuritorilor unirii din 1859; mărturii despre *Dimitrie Cantemir* între 1862—1918; amintirea istoricului român între cele două războaie mondiale; poporul român cinstește cu venerație memoria lui *Dimitrie Cantemir* în apii construcției socialismului.

Expoziția a fost vizitată pînă la 31 martie 1974 de peste 168 000 de persoane.

Expoziții itinerante

La 23 decembrie 1972 a fost inaugurată seria fotoexpozițiilor itinerante organizate de muzeu.

Cea dintîi a cuprins scenele importante ale CO-LUMNEI pe 26 panouri și pînă la 31 decembrie 1973 a fost expusă, avînd două exemplare, în peste 450 localități din județele: Ilfov, Ialomița, Teleorman, Dîmbovița, Prahova, Argeș și Suceava. Expoziția a fost însoțită de conferințe susținute de specialiști ai muzeului nostru și a fost vizionată de peste 18 000 vizitatori.

La 15 martie 1973 a fost realizată expoziția tematică itinerantă „REVOLUȚIA DE LA 1848 ÎN ROMÂNIA“, pe 21 panouri, cu reproducerile cele mai importante ale exponatelor din sala 36 a muzeului. Pînă la 31 decembrie 1973 expoziția a fost expusă în localități numeroase ale aceluiași județe mai sus-menționate, fiind însoțită de conferințe și simpozioane susținute de specialiști ai muzeului nostru. Expoziția a fost vizionată de peste 65 000 de persoane.

La 22 septembrie 1973 a fost realizată expoziția itinerantă „DIMITRIE CANTEMIR, 300 DE ANI DE LA NAȘTERE“, pe 24 panouri, în șase exemplare, cuprînzînd cele mai semnificative reproduceri ale exponatelor din expoziția jubiliară omonimă. Acțiunea a debutat simultan în șase capitale de județ: Suceava, Slobozia, Alexandria, Ploiești, Pitești și Tîrgoviște, cu simpozioane susținute de specialiști ai muzeului nostru. Pînă la 31 decembrie 1973 fotoexpoziția a fost prezentată în peste 680 localități la căminele culturale, cluburi și case de cultură.

Muzeul Național de

Simpozioane

În perioada decembrie 1972 — decembrie 1973 la Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România au fost organizate numeroase simpozioane, prilejuate de aniversarea diferitelor evenimente de seamă din istoria poporului nostru. S-au ținut, de pildă, la 1 decembrie 1972 simpozionul ocazionat de sărbătorirea încheierii procesului de făurire a statului național unitar : „1 decembrie 1918”, în cadrul căruia a conferențiat prof. univ. dr. doc. Vasile Maciu ; la 23 decembrie 1972 s-a organizat simpozionul „25 de ani de la proclamarea Republicii”, în cadrul căruia au luat cuvîntul : prof. univ. Aron Petric și conf. univ. dr. Gh. I. Ioniță de la Facultatea de Istorie a Universității din București ; la 24 ianuarie 1973 s-a realizat pentru cadrele didactice, profesori de istorie din județul Ilfov, simpozionul privind poziția marilor puteri europene față de Unirea Principatelor Române ; la 16 februarie 1973, în cadrul unei manifestări publice în Aula Muzeului, a avut loc un simpozion dedicat luptelor ceferiștilor și petroliștilor, la care au luat cuvîntul ca invitați : Traian Hulubescu, participant la luptele eroice din februarie 1933 și Nicolae Perciun, directorul Muzeului Căilor Ferate.

La 9 mai 1973 a avut loc simpozionul dedicat dublei semnificații a acesteia zile pentru istoria poporului nostru, în cadrul căruia au luat cuvîntul : prof. dr. Florian Georgescu, directorul Muzeului de Istorie al R. S. România, general Gh. Zaharia, director adjunct al Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., care au subliniat importanța istorică a evenimentului ; la 15 mai 1973 a avut loc un simpozion comemorativ Alexandru Ioan Cuza, în cadrul căruia a luat cuvîntul, printre alții, prof. univ. dr. doc. Constantin C. Giurescu de la Universitatea din București ; la 18 august 1973 a fost organizat un simpozion închinat celei de a XXIX-a aniversare a zilei de 23 August ; la 18 septembrie 1973 s-a desfășurat simpozionul dedicat cărturarului român Gh. Lazăr ; cu prilejul manifestărilor consacrate aniversării savantului român Dimitrie Cantemur a fost organizat la 26 octombrie 1973 un simpozion omagial, iar la 23 decembrie 1973, cu prilejul expoziției filatelice „Te slăvim Republică”, a fost organizat de asemenea un simpozion, în cadrul căruia au luat cuvîntul ca invitați : Lucian Belcea, președintele Asociației Filateliștilor din România — Filiala București, Iosif Micu din cadrul A.F.R. — București.

Alături de invitații menționați la aceste simpozioane au luat cuvîntul și numeroși specialiști ai Muzeului.

Participări la manifestări științifice

Cadrele de specialitate ale Muzeului au participat în cursul anilor 1972—1973 la o serie de manifestări științifice organizate în București și în țară, unde au prezentat comunicări sau au luat parte la discuțiile purtate.

Asemenea manifestări științifice au avut loc la Iași (dezbateră organizată de Institutul de istorie și arheologie între 18—19 mai 1972), la Pitești (sesiunea științifică de comunicări organizată de Muzeul județean Argeș, la 24—25 mai 1972), la Golești (sesiunea Muzeului din localitate, 26 mai 1972), la Constanța (Sesiunea științifică organizată de Muzeul de arheologie a Dobrogei, septembrie 1972), la Satu-Mare (Sesiunea ținută cu prilejul împlinirii a 1000 ani de atestare documentară a orașului, 6—8 octombrie 1972), la Oradea (Sesiunea jubiliară a Muzeului din localitate, 2—5 noiembrie 1972), la București (Sesiunea de comunicări a Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al Municipiului București și a Muzeului de Istorie a Municipiului București, 19—20 decembrie 1972 ; Simpozionul Național de Pedagogie organizat de Ministerul Educației și Învățămîntului și de Institutul de Științe Pedagogice, decembrie 1972 ; Sesiunea de comunicări și referate a Universității Populare București, ianuarie 1973 ; Sesiunea jubiliară a Direcției Monumentelor Istorice și de Artă, 23—25 ianuarie 1973), la Timișoara (Sesiunea jubiliară a Muzeului Banatului, ianuarie 1973), la Deva (Sesiunea științifică a Comitetului de Cultură și Educație Socialistă, mai 1973), la Golești (Sesiunea Muzeului din localitate, mai 1973), la București (Sesiunea Științifică de comunicări a Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, iunie 1973), la Constanța (Sesiunea de comunicări a Muzeului de arheologie a Dobrogei, octombrie 1973), la Oradea (Sesiunea Muzeului Tării Crișurilor, noiembrie 1973), la Piatra Neamț (simpozionul din noiembrie 1973), la Craiova (Sesiunea științifică de comunicări a Muzeului Olteniei, noiembrie 1973).

Călătorii de studii și participări la manifestări științifice internaționale Intre 17—30 septembrie 1973, Mircea Dumitriu a efectuat o călătorie de studii, în cadrul acordului cultural, în Republica Democrată Germană, cu care prilej a luat cunoștință de realizările recente ale muzeografiei din țara prietenă.

Intre 19 noiembrie și 8 decembrie, Gavrilă Sarafolean a efectuat o călătorie de studii în U.R.S.S., în cadrul acordului cultural, cu care prilej a cercetat muzeele mari din Moscova, Riga și Leningrad.

În cadrul Congresului al VII-lea Internațional de Estetică, organizat la București între 28 august — 2 septembrie 1972, Liviu Ștefănescu a susținut comunicarea : „La museographie roumaine contemporaine et la formation artistique“.

În cadrul celei de a II-a Conferințe de istoria Medicinii din 27—28 aprilie 1973 de la București, Liviu Ștefănescu a susținut comunicarea : „Médicines bucarpestois, remarquables représentants dans le sud-est européennes de la culture nationale de la période précapitaliste“.

La Congresul al XV-lea Mondial de Filozofie, organizat la Varna, Republica Populară Bulgaria, între 17—22 septembrie 1973 a participat Liviu Ștefănescu cu comunicarea : „La museographie — connaissance et enchantement“.

Acțiuni cultural-educative

Incepînd din luna octombrie 1972 și pînă la 31 decembrie 1973, Secția cultural-educativă din cadrul Muzeului a organizat la Muzeu : pregătirea propagandiștilor din învățămîntul de partid, învățămîntul politic U.T.C. ; pregătirea ideologică a cadrelor didactice profesori de istorie din București și județul Hfov, în cadrul reciclării ; cursuri și seminarii speciale ale unor ani de studiu de la Facultatea de istorie a Universității din București, Institutul de arte Plastice Nicolae Grigorescu din București, Universitatea de Marxism-Leninism, secția istorie ; cursurile a 24 unități de învățămînt școlar din capitală.

Pentru ca să devină un factor activ, dinamic, Muzeul a organizat, pentru diferite categorii de auditori, cursuri și cicluri tematice de conferințe astfel :

- „Istoria României în mărturi originale“, din octombrie 1972 și pînă în iunie 1973, iar din octombrie 1973 a reînceput cu tinerii U.T.C-iști. La acest curs predau specialiști ai muzeului.
- „Istoria României în mărturii originale“, curs prin corespondență cu tineri din țară, între octombrie 1972 — iulie 1973 și reluat în octombrie 1973.
- „Istoria modernă și contemporană a României în mărturii originale“, pentru pregătire intensivă a tineretului studios, între aprilie-iunie 1973, la care au predat specialiști ai muzeului.
- „Strategii militare și bătălii celebre“, început în octombrie 1973, la care predă ca invitat general maior dr. Ion Cupșa.
- „Civilizație și cultură“, început în octombrie 1973, la care predă ca invitat Mihail Zamfirescu de la Universitatea din București.
- „Momente din istoria culturii și spiritualității poporului român“, curs cu caracter de ateism științific, început din octombrie 1973, la care predau specialiști ai muzeului.
- „Pagini din istoria României“. curs pentru participantele la Clubul Femeia sec. XX, început din octombrie 1973, la care predau specialiste ale muzeului.
- „Istoria României în imagini și exponate“, curs pentru informarea tinerilor filatelști, început din decembrie 1973, la care predau specialiști ai muzeului.
- „Șapte prelegeri geto-dace“, curs pentru cadrele didactice, început din octombrie 1973 și la care predau specialiști ai Muzeului și profesori de la Universitatea din București.
- „Patru conferințe despre Bizanț“, început din decembrie 1973, la care expune I. D. Ștefănescu.

Cursurile și ciclurile tematice de conferințe au fost urmărite de un numeros public : ele dau posibilitatea cunoașterii sistematice, temeinice a valorosului patri-moniului național al muzeului.

Cercetarea muzeografică cultural-educativă de tip interdisciplinar psiho-socio-pedagogic, întreprinsă și realizată de membrii secției cultural-educative, a semnalat modalitatea interesantă și eficientă sub raport psiho-pedagogic a folosirii nu numai a prelegerii teoretice, urmată de vizita în fața vitrinelor cu mărturii originale, ca modalitate a acțiunii cultural-educative a muzeului, ci și îmbinarea celui de al treilea analizor, și anume mișcarea, dinamismul pe care îl posedă filmul. Așa au fost organizate programele :

- „Vacanța școlară la Muzeul Național“, în luna aprilie 1973, prelegerile fiind susținute de specialiștii muzeului.
- „Istorie literară și film“, în lunile aprilie-iunie 1973, prelegerile fiind susținute simultan de specialiștii ai muzeului și ai Muzeului Literaturii Române.
- „Estival '73“, prelegerile fiind susținute de specialiștii muzeului și profesori de la Universitatea din București.
- „Istoria României în imagini și mărturii“, prelegerile fiind susținute de specialiștii muzeului, începând în decembrie 1973.
- „File din cronica luptei comuniștilor pentru o Românie liberă, socialistă“, prelegerile fiind susținute de specialiștii muzeului, începând din octombrie 1973.

Filmele istorice ale cinematografului noastre au fost combinate cu filme istorice ale cinematografului din alte țări, pentru a marca locul și rolul istoriei României în contextul istoriei universale.

Acordând o atenție sporită educării patriotice a tinerei generații, Muzeul a organizat un ansamblu de acțiuni variate, atrăgătoare, folosind mijloace directe :

- Programul desfășurat în lunile mai-iunie 1973, intitulat „De la Blaj la Islaz“, a cuprins peste 6 500 de tineri, care au vizitat expoziția tematică „Revoluția Română de la 1848“ și au participat în final la un concurs cu premii.
- Programul desfășurat în lunile iulie-august 1973, intitulat „Te slăvim August 1944“, a cuprins peste 8 000 de tineri din București și din țară, care au vizitat sala 44 a muzeului și s-a încheiat cu completarea unui test pedagogic de progres educativ.
- „Program complet de istoria României“, curs teleshoolă la care și-au dat concursul specialiștii ai muzeului.
- Program de emisiune radio în patru teme, privind patrimoniul muzeului, emis în luna august 1972.
- Concurs radiodifuzat în luna august și repetat în luna septembrie cu tema „Prin Muzeul de Istorie al R.S.R.“, încheiat cu premii.
- „Programe cultural-artistice, montaje literar-istorice“ cu școli și organizații ale pionierilor din capitală. În 1972 au fost realizate 8 manifestări de acest gen și în 1973 un număr de 19, prilejuite de diferite evenimente istorice, comemorări, aniversări.
- „Expoziții filatelice ale tinerilor colecționari“ din București, prilejuite de evenimente istorice : 24 ianuarie, 16 februarie s.a.

Cu aceleași bune rezultate au fost realizate în 1973 un număr de 6 seri muzeal-artistice, la care și-au dat concursul artiști de la Teatrul Național, soliști ai Operei Române, ai Teatrului de Operetă, Corul Madrigal și formația corală clasică Menuet ; au făcut prezentări specialiști ai muzeului. Trei seri muzeal-artistice au avut loc în sala 28, dedicate lui Mihai Viteazul, în zilele de 21 mai, 9 și 16 august 1973. Alte trei au avut loc în mijlocul expoziției jubiliare Dimitrie Cantemir, la 26 octombrie, 17 și 18 decembrie 1973.

Activitatea Cabinetului Didactic, importantă realizare a Muzeului nostru, a cuprins atât cercetarea științifică a relației Muzeu-Public, cât și atenta supraveghere a relației derivate : Muzeu-Școală. Rezultate parțiale au fost publicate în reviste de specialitate.

Pe lângă cercetarea cu caracter fundamental și aplicativ, Cabinetul Didactic a desfășurat o activitate directă de dotare — în conformitate cu indicațiile Hotărârii C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, începută chiar din septembrie 1973 — a unităților din învățământ cu material didactic, fotografii de pe mărturii originale. În 1972 și 1973 au fost realizate 28 de Cabinete școlare model de istorie și au fost dotate 544 de unități școlare cu material didactic complet privind istoria României. În 1972—1973 Cabinetul a realizat 4 tipuri de seturi și un album documentar Dimitrie Cantemir.

LIVIU ȘTEFĂNESCU